

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. IV. Corollaria notatu digna,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

... ad illuminandum: Sed egressio quam...
... importat divina Personæ missio,
... esse moralis; utpotè quæ abstrahi non
... potest ab imperfectione, vel in persona missa,
... vel in persona mittente, ut constat: Ergo debet
... esse physica, consistens in origine naturali.

Probatur tertio: Si missio non supponeret
... originem seu exitum mittente, prout conno-
... tum effectum in creatura productum, aut produ-
... centum, sed tantum pro ipsa productione effe-
... ctum non esset ratio, cum Pater non deiceretur mit-
... tere, cum producat effectum temporalem quem
... connotat missio aliarum personarum, scilicet
... gratiam: opera enim ad extra indivisa sunt, &
... Trinitati communia, ut communiter docent
... Theologi, & D. Augustinus egregio exemplo de
... Cytharum, inquit, respice; ut musicum melos
... dulcissimi reddat, tria pariter adesse videntur, ars,
... & chorda, & tamen unus sonus auditur. Ars
... manu tangit, chorda resonat; nec ars, nec
... sonum reddunt. Tria operantur, sed sola chor-
... dat: cum corda autem pariter ars & manus
... operentur. Sic non Pater, nec Spiritus Sanctus susce-
... pit carnem, & tamen cum Filio pariter operan-

§. III.

... obiectum ex autoritate D. Thomæ
... descripta.

Contra hanc conclusionem proponi potest ar-
... gumentum ex autoritate Divi Thomæ de-
... scriptum. Nam S. Doctor in 1. dist. 1. §. quart. 1.
... 2. referens opinionem, quæ dicebat missionem
... in Divinis consistere, non in aliquo relati-
... vo, sed in aliquo essentiali, subdit: Et hoc mihi ve-
... rum videtur, considerat à virtute vocabuli: missio e-
... st, secundum rationem sui nominis, non dicitur exi-
... tum à quo fit: à principio, à quo missio esse habeat;
... sed solum in ordine ad effectum missionis ponitur au-
... thoritate alicuius ad missum. Et ibidem ad Annibal-
... tum quæst. unica art. 2. Alij, inquit dicunt, quod
... missio significat principaliter quod essentialiter est, & hoc
... verum est: Atqui effectus de novo produ-
... ctus in creatura, est id quod in missione est essen-
... tiale, utpote à tota Trinitate; non verò origo,
... quæ est quid personale: Ergo in doctrina D.
... Thomæ, vel missio personæ divinæ consistit solum
... in novo effectu, seu in novo modo essendi
... in creatura ad quam terminatur, juxta primum
... modum; vel saltem, juxta secundum, princi-
... paliter consistit in illo effectu; subindeque non
... de connotato solum ipsum importat.

Pro solutione hujus objectionis, nota missio-
... nem personæ divinæ duobus modis posse consi-
... derari, primo secundum denominationem præ-
... cisam quam habet ex termino ad quem, secundo
... quoad entitatem suam. Si primo modo conside-
... retur, ut eam consideravit Divus Thomas locis
... objectionis citatis, verum est quod non consi-
... deratur, saltem principaliter, in aliquo notionaliz
... quæle est origo live processio æternæ personæ
... divinæ; sed in aliquo essentiali, quod est effectus
... de novo productus in creatura, utpote cum ab
... ipsa origine æternæ, defumatur missionis deno-
... minatio. Cum hoc tamen fiat, quod si loquamur
... de eadem missione non quoad denominatio-

A nem præcisè, sed quoad entitatem denomina-
... tam, ipsa magis principaliter importet ori-
... ginem, & solum de connotato novum & spe-
... cialem effectum ad quem terminatur in crea-
... tura.

§. IV.

Corollaria notari digna.

EX dictis colliges primò, missionem divina-
... rum personarum sic posse definiti, aut de-
... scribi: Missio est processio originis à mittente, cum
... novo modo existendi in alio.

Colliges secundo, non posse unam personam
... seipsam mittere, licet possit seipsam dare: quia
... sicut nulla persona procedit à se, ita nec mittit-
... tur à se.

Colliges tertio, Patrem æternum à nullo mi-
... ti, et si seipsum det, aut veniat cum aliis perso-
... nis, ad inhabitandum in anima per gratiam san-
... ctificata. Patet etiam hoc corollarium: quia
... persona Patris à nullo procedit, cum sit innas-
... cibilis, & totius divinitatis fontale principium.
... Adde quod, sicut omne mobile, reduci debet ad
... aliquod primum movens immobile ne fiat pro-
... cessus in infinitum, sic & omne missum ad ali-
... quod mittens non missibile, ut egregie obser-
... vat Divus Thomas primo ad Annibaldum
... ubi supra art. 3. Ergo cum in Divinis Filius
... mittat Spiritum Sanctum, & ipse à Patre mittat-
... tur, Pater à nullo mitti potest. Unde Augusti-
... nus libro contra Sermonem Arrianorum cap. 4.
... Solus Pater non legitur missus: quoniam solus non ha-
... bet auctorem à quo sit genitus, vel à quo procedat.

Colliges quarto, Filium à Patre mitti, quia
... ab illo exit per æternam generationem: unde
... Christus Joan 8. Ego ex Deo processi, & veni in
... mundum. Quæ verba expendens Cyrillus ait:
... Filius mittitur à Patre, ut verbum à mente, splendor
... à Sole. Item Spiritus Sanctus à Patre & filio mit-
... titur, quia ab utroque procedit, ut supra contra
... Græcos Schismaticos ostensum est. An verò Fi-
... lius à Spiritu Sancto mittatur, difficultas est,
... propter celebre Isaiæ testimonium, in quo Di-
... vina Sapientia cap. 48. dicit: Misit me Dominus
... Deus, & spiritus ejus. Quem locum licet plures
... referant ad humanam Christi naturam, secun-
... dum quam missus est à Spiritu Sancto ad prædi-
... candum; Augustinus tamen lib. 2. de Trinitate
... cap. 7. illum intelligit de ipsa persona Verbi
... Divini, quam docet fuisse à Spiritu Sancto mis-
... sam, ut homo fieret; seu ut humanam carnem
... indueret. Verum hæc intelligenda & explicanda
... sunt de missione verbi in adæquate sumpta, ra-
... tione scilicet effectus ab ea connotati; ille enim
... non solum à Patre, sed etiam à Spiritu Sancto
... procedit; unde ratione illius Filius potest dici
... aliquo modo à Spiritu Sancto missus, ut colligi-
... tur ex Divo Thoma hic art. 8. ubi ait: Si igitur
... mittens designetur ut principium personæ quæ mitti-
... tur, sic non qualibet persona mittit, sed solum illa cui
... convenit esse principium illius personæ; & sic Filius
... mittitur tantum à Patre, Spiritus autem Sanctus à
... Patre & Filio. Si verò persona mittens intelligatur
... esse principium effectus, secundum quem attenditur
... missio, sic tota Trinitas mittit personam missam.

Colliges ultimo, missionem Filij, & missio-
... nem Spiritus Sancti, ex parte effectuum quos
... connotant, in hoc potissimum differre, quod
... missio Verbi, cujus processio per intellectum est,

atten-

attenditur præcipuè secundùm illa dona quæ ad intellectum pertinent, ut donum intellectus, scientiæ, sapientiæ, & consilij: missio verò Spiritus Sancti, per amorem procedentis, ordinatur potissimum ad communicanda alia dona, quæ ad voluntatem spectant, ut donum fortitudinis, pietatis, & timoris. Ita Divus Thomas in primo ad Annibald. dist. 1. §. quæst. unica art. 5. *Quædam, inquit, habent similitudinem cum proprio Filij, in quantum procedit ut Verbum, sicut illa quæ pertinent ad cognitionem, ut donum sapientiæ & scientiæ; & in huiusmodi donis dicitur mitti Filius. Quædam verò dona habent similitudinem cum proprio Spiritus Sancti, qui procedit ut amor, sicut illa quæ pertinent ad affectum, ut charitas; & in huiusmodi donis dicitur propriè mitti Spiritus Sanctus, quamvis omnia dona, ex hoc ipso quod dona sunt, ad Spiritum Sanctum pertineant, qui est primum donum. Et hic art. 5. ad 3. sic ait: Haec dua missiones communicant in radice gratiæ, sed distinguuntur in effectibus gratiæ, qui sunt illuminatio intellectus, & inflammatio affectus.*

ARTICULUS II.

An missio invisibilis fiat solum secundum dona gratiæ sanctificantis?

13. **M**issio divinarum personarum, ex parte effectuum temporalium quos connotat, invisibilem & invisibilem dividi solet. Missio visibilis est illa, quæ fit in aliquo effectu sensibiliter apparente, & representante personam missam: sive creatura illa visibilis in unitatem personæ assumatur, ut in Incarnatione factum est: sive in illa solum ut in signo sanctificationis, quam facit persona missa, manifestetur; ut quando Spiritus Sanctus in specie ignis super Apostolos in die Pentecostes apparuit. Missio autem invisibilis est illa quæ fit in aliquo effectu spiritali & invisibili, qualis est illa quæ fit in justificatione peccatoris per donum gratiæ invisibilis; de qua Job cap. 9. dicitur: *Si venerit ad me, non videbo eum; si abierit, non intelligam.* In missione visibili mittitur una persona, & manifestatur sine alia: in invisibili verò nunquam una sola persona mittitur, sed dua procedentes; & Pater, licet non mittatur, venit tamen & communicat se cum aliis ipsi animæ, secundum illud Christi Joan. 14. *Si quis diligit me, sermonem meum servabit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.* Denique missio visibilis fieri potest per quamlibet rem sensibilis, ordinis etiam naturalis; potest enim Deus assumere ad unionem hypostaticam quamlibet naturam creatam, & uti quolibet signo sensibili ad suam præsentiam in creatura rationali manifestandam: missio verò invisibilis non fit nisi ratione alicujus doni supernaturalis, in anima producti. Porro quia inter dona supernaturalia, quædam cum gratia sanctificante connexa sunt, ut charitas; alia verò cum ea connexionem non habent, sicut fides informis, spes, gratiæ gratis data, & auxilia ad justificationem remotè disponentia; inquirunt Theologi, an missio invisibilis fiat solum secundum dona primi generis?

14. Partem negativam tenent quidam, relati à Suare libro 12. de Trinitate. capite 5. quos se-

A quatus est Arriaga disput. 55. sect. 4. disto. ubi ait posse absolute dici missionem invisibilem, & etiam si non fiat per dona gratiæ sanctificantis, sed per alia dona supernaturalia; ut sunt inspirationes, auxilia, & habitus supernaturales à charitate distincti. Sententia tamen affirmativa communis est apud Theologos, eamque expressè docet Angelicus Doctor in 1. dist. 14. quæst. 2. art. 2. & hic artic. 3. Unde fit

§. I.

Conclusio affirmativa statuitur.

Dico igitur: Missionem invisibilem divinarum personarum, non dici nisi ratione gratiæ & charitatis.

Probatur primò ratione Divi Thomæ hic art. 3. Missio invisibilis divinarum personarum non fit nisi cum novo & invisibili modo existendi in anima rationali: Atqui nec per solam fidem, nec per spem, nec per gratias gratis datas, sed per solam charitatem & gratiam justificantem, Deus speciali & novo modo in anima rationali existit: Ergo missio invisibilis divinarum personarum, non fit nisi ratione gratiæ & charitatis. Major patet ex definitione missionis supra exposita. Minor verò probatur: Nam ut ibidem docet Divus Thomas, modus ille specialis quo Deus existit in anima, consistit in eo quod illi præsens est, ut cognitio in cognoscente, & amatum in amante (cognitione scilicet & amore procedentibus ex perfectissima amicitia, ut articulo sequenti declarabimus) Sed Deus non est præsens hoc modo animæ rationali, nisi per gratiam & charitatem, per quam solum fit perfecta hominis cum Deo amicitia, ut docet idem Angelicus Præceptor 2. quæst. 2. art. 1. Ergo &c.

Confirmatur primò: Cum fide, spe, ceterisque donis gratuitis stare potest peccati reatus. Sed specialis illa Dei præsentia cum peccato incompossibilis est; ut enim dicitur Proverb. 17. *Longè est Dominus ab impijs:* Ergo specialis Dei præsentia non habetur per fidem, aut spem, vel alia dona gratuita, sed solum per gratiam & charitatem.

Confirmatur secundò: Spiritus Sanctus ad creaturam rationale mittitur, ut in ea licet in templo suo inhabitet; juxta illud Apostoli 1. ad Corinth. 6. *Nescitis quia templum Dei estis vos, & Spiritus Sanctus habitat in vobis:* At nemo Dei templum efficitur, nisi per gratiam & charitatem: Ergo secundum hoc tantum donum missio invisibilis Spiritus Sancti attenditur. Unde Augustinus libro 3. de Trinitate cap. 4. *Spiritus Sanctus procedit temporaliter ad sanctificandam creaturam.* Ex quibus verbis Angelicus Doctor hic art. 3. in argumento sed contra, sic concludit: *Cum sanctificatio creatura non fit nisi per gratiam gratam facientem, sequitur quod missio divine persona non fit nisi per gratiam gratam facientem.*

Confirmatur tertio: Per invisibilem divinarum personarum missionem, Deus est in homine, & homo in Deo; unde, ut supra annotavimus, per illam fit in nobis imago quædam mirabilis illius circumfessionis, per quam una persona divina residet in alia; propter quod Cant. 4.